

Brief-3, Jakarta, 1 augustus 2010

“Ik heb vanmorgen Dineke gesproken via de radio en ze wilde je nog een goede reis wensen. En veel succes aan degenen die thuis achterblijven. Verder vroeg ze of je in Jakarta of Sentani misschien 4 handwielen wilt kopen voor de naaimachines in Wanggemalo. De trappen van de machines zijn kapot, handwielen blijven waarschijnlijk langer goed. Of die handwielen wel los te koop zijn weet ik niet...”

Leuke bestelling, die Peter Jan de Vries aan mij doorgeeft! Waar moet ik dat nu weer zoeken hier in Jakarta? Geen idee! Misschien in Glodok, het Chinese handelscentrum in Noord Jakarta. Zal ik daar nog heen gaan? Is een heel eind hier vandaan. En met vier van die wielen in mijn koffer zal ik zeker overwicht moeten betalen. Maar kan ik het riskeren dat ik die dingen in Sentani op de kop kan tikken?

Donderdagavond ben ik hier aangekomen. De afgelopen dagen waren al weer behoorlijk gevuld: naar het reisbureau voor de binnenlandse vluchten, overleg met een uitgever over een paar boeken die we bij hen uit willen geven, een bezoek aan Yusup en Warni, om maar een paar dingen te noemen. En je moet alles ruim plannen, want het verkeer hier in Jakarta kan zomaar je hele schema in de war gooien. Gisteren zat ik naar Yusup bijna 2 uur in de taxi, het verkeer zat op sommige plaatsen muurvast. Een andere route zoeken heeft geen zin, je kunt alleen maar rustig wachten tot je er doorheen bent...

Het is hier wel een gezellige boel, deze keer. Vrijdagavond kwam de familie Alserda terug van vakantie op Kalimantan. Gisteravond klopte Henk Oostra hier opeens op de deur van mijn kamer. En dinsdag komt de familie Van der Linde uit Nederland, op weg naar hun familie op Papua. Er worden hier dus onderling en soms tot in de kleine uurtjes heel wat ervaringen uitgewisseld.

Vanmorgen zijn we hier naar de dienst van de *Jakarta International Christian Fellowship* geweest. Daar komen we nu al heel wat jaren met veel plezier. Ook deze keer is het weer een mooie, overtuigende dienst, met een stevige preek over Romeinen 1 die (afgezien van de taal) zo in *Noorderlicht* gehouden zou kunnen worden. Goede accenten ook: hoe belangrijk de kerk is, want als je een relatie met God hebt, heb je daardoor óók een relatie met de andere kinderen van God, en dus kun je nooit zeggen dat je die andere niet nodig hebt. En dat God niet alleen een Helper is, maar allereerst de heilige God, die ons rechtvaardig verklaart.

Om een uur of drie laten Henk en ik ons in een taxi naar *Menteng Pulo* rijden: de Nederlandse erebegraafplaats van slachtoffers uit de 2^e wereldoorlog en de politioele acties daarna. Het is een hele toer om het te vinden: de taxichauffeur kent de plek helemaal niet, en er is zoveel nieuwbouw in de omgeving dat mijn kaart hier niet meer helpt. Uiteindelijk komen we er toch, het laatste stuk lopend, zo ingesloten ligt het in de bebouwing. Maar als je dan door het hek bent kom je opeens op een stille groene oase. Op de strakke gemillimeterde grasvelden staan in lange rijen honderden smetteloos witte kruisen. Hoog boven de graven uit torent de omringende nieuwbouw van het moderne Jakarta, als het ware gebouwd op dit fundament van slachtoffers.

Hier ligt een ver familielid begraven, Paulus Koolstra (1893-1946); hij werd als krijgsgevangene van de Japanners tewerkgesteld bij de aanleg van de Pakanbaroe-spoorweg op Sumatra, net als de Birma-spoorweg een project van de Japanners dat werd uitgevoerd ten koste van duizenden slachtoffers, Nederlanders, Britten, en vooral ook Javaanse *romusha*'s (dwangarbeiders): van hen alleen al kwamen er daar zo'n 80.000 om. Ook Paulus overleefde het niet.

Midden tussen al die graven ontdekken we ook het graf van generaal Spoor, bevelhebber van het Nederlandse leger in Indië van 1946-1949. Hij had de leiding van de politionele acties in 1947 en 1948, en kwam in 1949 waarschijnlijk door vergiftiging om het leven. Hij ligt hier in net zo'n eenvoudig graf als zijn manschappen. Aan de voet van zijn kruis staat in een pot een prachtige orchidee te bloeien.

We worden rondgeleid door een man die bezig is het gras te besproeien. Hij vertelt dat hij hier drie dagen per week werkt, in dienst van de Oorlogsgravenstichting. Deze begraafplaats wordt 24 uur per dag bewaakt en onderhouden. Indrukwekkend, dit stille stukje geschiedenis van het einde van het Nederlandse koloniale tijdperk en de wortels van de Indonesische Republiek. *Dat zij met eere mogen rusten.*

Door een steegje lopen we naar de grote weg. Hier raast het verkeer voorbij, onbewust van het bestaan van die vergeten dodenakker. We stappen in een taxi, en rijden terug naar huis. Morgen begint de nieuwe werkweek. Toch nog maar eens zien of ik hier die wielen kan vinden, want zonder die naaimachines kan Dineke niet veel beginnen...

A Dieu!
Jaap

